

Vlaams
Parlement

vergadering **C122**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 1 februari 2018

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Orry Van de Wauwer aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over innovatieve partnerprojecten 'Over de muur kijken' – 931 (2017-2018)	3
VRAAG OM UITLEG van Bert Moyaers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de aanstelling van een zogenaamde aanjager voor het cultureel landschap in Limburg – 910 (2017-2018)	7
VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over onbelast bijverdienen bij de jeugdbeweging – 884 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Miranda Van Eetvelde aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het onbelast bijverdienen in de jeugdsector – 894 (2017-2018)	12

VRAAG OM UITLEG van Orry Van de Wauwer aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over innovatieve partnerprojecten 'Over de muur kijken' – 931 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Voorzitter, minister, in juni vorig jaar lanceerde u de oproep voor innovatieve partnerprojecten 'Over de muur kijken'. Deze oproep kadert in het beleid rond cultureel ondernemerschap en aanvullende financiering, waarvan crosssectorale samenwerking een van de vier speerpunten is. De oproep bouwde verder op de elementen die in 2016 op de rondetafel partnerprojecten werden aangereikt door de experts.

Een partnerproject bestaat uit minstens twee partners waarvan minimaal één culturele partner en minimaal één niet-culturele partner uit een andere sector, zoals onderwijs, milieu, sociale sector enzovoort. Partnerprojecten moeten voor de cultuursector de vaak gesloten deuren openen naar andere sectoren en bieden de middelen en tijd om in samenwerking nieuwe onderwerpen en vraagstellingen te verkennen. Dit vereist een open attitude en een engagement om de andere sector te leren kennen en uit de comfortzone te treden.

Om een wederzijdse kruisbestuiving alle kansen te geven, is het nodig om over de muur te kijken en onontgonnen gebieden te verkennen. Op die manier kunnen de partners, in dialoog met de gekende of ongekende sectoren, grenzen verleggen.

De projectsubsidie bedraagt maximaal 20.000 euro en minimaal 7000 euro per project. De beoordeling van de innovatieve partnerprojecten gebeurt aan de hand van drie criteria: de crosssectorale meerwaarde, de innovatieve meerwaarde en de realiseerbaarheid of de realiteitszin. Op innovatief vlak zijn er al interessante vormen gebeurd bij het steunpunt Socius. Bovendien, over de muurtjes kijken, dat zit in het kern-DNA van het sociaal-cultureel werk.

De indienperiode was kort, maar dat hield de sector niet tegen om de oproep vlot te beantwoorden. In totaal vroegen 45 organisaties subsidies aan, waaronder 12 – meer dan een kwart – met een duidelijke sociaal-culturele insteek. Uiteindelijk krijgen 19 organisaties een subsidie toegewezen maar amper eentje daarvan is sociaal-cultureel.

De belangenbehartiger, de Federatie van Organisaties voor Volksontwikkelingswerk (FOV) vraagt of de sociaal-culturele sector collectief de opdracht niet begrepen heeft, of dat er iets mis liep met de procedure en beoordeling. Wat is uw standpunt hierover, minister?

In 2018 zal er opnieuw een oproep worden gelanceerd. Zal de eerste projectoproep worden geëvalueerd en bijgestuurd zodat alle culturele sectoren meer kans maken om innovatieve partnersubsidies te bekomen en ook de maatschappelijke innovatie van sociaal-cultureel werk de erkenning krijgt die het verdient?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Mijnheer Van de Wauwer, ik zal uw vraag vooral contextueel plaatsen. Ik zal mij zeker niet persoonlijk positioneren ten aanzien van de kwaliteit van deze of gene projecten, maar proberen methodologisch te antwoorden op de vraag die u stelt.

In juni 2017 heb ik het allereerste reglement voor de experimentele projectoproep 'Innovatieve partnerprojecten' met het thema 'Over de muur kijken' gelanceerd met als doel innovatieve samenwerkingsverbanden te stimuleren tussen de Vlaamse cultuursector en andere sectoren. Ik zou zeggen: zo veel mogelijk andere sectoren.

In totaal werden 45 dossiers ingediend waarvan 15 uit het brede sociaal-culturele veld – misschien is dat niet meteen terug te brengen op organisaties die onder de vleugels van de FOV vallen, maar er zijn argumenten om te zeggen dat het brede sociaal-culturele veld toch iets meer in de scope van de partnerprojecten gekomen is dan men zou kunnen zeggen – 20 uit het brede kunstenveld, 4 uit het cultureel-erfgoedveld, 4 uit het lokaal cultuurbeleid en 2 'sectorbrede' aanvraagdossiers.

De opdeling in subsectoren is niet evident wegens een aantal factoren. Zo omschrijven organisaties zich spontaan als deel van een bepaalde subsector zonder deel te zijn van het gesubsidieerde weefsel dat door belangenbehartigers en steunpunten gekend is. Dat maakt dat een aantal projecten vanuit het perspectief van de FOV niet tot het sociaal-culturele werk stricto sensu horen, maar wel degelijk deel zijn van het brede sociaal-culturele veld.

Samen met de jury heb ik vastgesteld dat vanuit het kunstenveld de meeste dossiers werden ingediend, gevolgd door het sociaal-culturele veld. De succesratio – en daar zullen we ons in moeten verdiepen – van het sociaal-culturele veld is echter niet zo hoog als bij de kunsten. Bij het sociaal-culturele veld is dat 13 procent, wat inderdaad niet bijzonder hoog is, en bij het kunstenveld 55 procent. Misschien heeft dat ook wel te maken met ervaring en de richting waarnaar de partnerprojecten worden georiënteerd. Het heeft ook veel te maken met het feit dat het een eerste ronde is.

De projecten werden beoordeeld op basis van drie criteria: de crosssectorale meerwaarde, de innovatieve meerwaarde en de realiseerbaarheid of realiteitszin. Om gesubsidieerd te kunnen worden was een minimumscore van 60 op 100 nodig. Voor de projecten uit het sociaal-culturele veld stelde ik vast dat de gemiddelde totaalscore onder de 60 ligt. Voor het lokaal cultuurbeleid is dat eveneens het geval.

Concreet met betrekking tot de ingediende dossiers vanuit het brede sociaal-culturele veld kan ik stellen dat van de vijftien ingediende dossiers er twee onontvankelijk waren; ze voldeden niet aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden. Twee ontvingen zoals hierboven vermeld wel subsidies, wat maakt dat elf ontvankelijk ingediende dossiers niet werden gesubsidieerd.

Uit analyse van de niet-gesubsidieerde projecten blijkt dat ze onder de minimumscore van 60 procent vielen, ik zei het al. Een blik op de drie beoordelingscriteria geeft inzicht in de reden waarom.

Van elf niet-gehonoreerde projecten scoren er negen onvoldoende op crosssectorale meerwaarde. Het gemiddelde van de crosssectorale meerwaarde voor niet-gehonoreerde projecten binnen het sociaal-culturele veld is 40 procent. De opzet van de experimentele projectoproep is een samenwerking tussen verschillende sectoren aanmoedigen en daarbij moet er sprake zijn van een kruisbestuiving. Bij de niet-gehonoreerde projecten is deze cross-over vaak onvoldoende aanwezig en in zeven gevallen werd samengewerkt met voor de hand liggende partners. Dat is de context die de jury mij meegegeven heeft.

In het algemeen is er onvoldoende sprake van een win-winsituatie voor beide partners en een sterk partnerschap, en blijven de betrokken organisaties nog al te vaak binnen de corebusiness en hun eigen werking. In drie gevallen gaat het

duidelijk om een klant-leverancierrelatie en is er geen sprake van een partnerschap.

Van de elf niet-gehonoreerde projecten scoren er negen projecten onvoldoende op innovatieve meerwaarde. Het gemiddelde van de innovatieve meerwaarde voor niet-gehonoreerde projecten binnen het sociaal-culturele veld is 39 procent. Bij de niet-gehonoreerde projecten is de maatschappelijke impact onvoldoende aangetoond in het aanvraagdossier en zitten veel dossiers nog in de ideeënfase. Het gaat in zes gevallen om een upgrade van een bestaand instrument van de organisatie of een – excuus voor de bewoording – verdoken investering, een investering dus die men sowieso wilde doen of had willen doen, los van de partnerprojecten. Bij vier van de elf niet-gehonoreerde projecten gaat het om een project dat eerder deel kan uitmaken van de reguliere werking van de organisatie en zich niet voldoende onderscheidt van de dagelijkse werking van deze organisatie. In twee dossiers gaat het om de zoektocht naar een duurzaam verdienmodel van initiatieven die al bestaan.

Van de elf niet-gehonoreerde projecten scoren er vijf onvoldoende op plan van aanpak en realiteitszin/realiseerbaarheid, dat is het derde criterium. Dit werd beoordeeld aan de hand van de begroting en de samenwerkingsovereenkomst. De gemiddelde score is hier 47 procent. Tien van de elf dossiers hebben advies gekregen dat de begroting onvoldoende duidelijk is uitgewerkt. Dit vertaalt zich onder andere in kostenposten die te ruim begroot zijn – volgens de jury zonder duidelijke reden –, in onjuiste berekeningen en in het ontbreken van gegevens. Tijdens de jurering bleek bovendien dat drie dossiers niet aan het basiscriterium voldoen dat stelt dat de inbreng van de niet-culturele partner 25 procent moet bedragen van de totale kost van het project, waardoor deze projecten de facto niet in aanmerking kunnen komen voor de projectsubsidie. Dat maakt dat deze drie dossiers onontvankelijk waren, maar dat kwam pas tijdens de jurering aan het licht.

Alle indieners hebben een advies ontvangen waarin de score wordt beargumentteerd, met het oog op de volgende oproep. Het sociaal-culturele veld kan inmiddels afleiden dat er grondiger moet worden stilgestaan bij de vraag of het partnerschap voldoende sterk is en verder reikt dan reguliere samenwerkingen.

Verder is het nodig de innovatieve meerwaarde grondiger te beschrijven dan de indieners van de eerste oproep tot dusver hebben gedaan. Aansluitend is ook de aandacht voor de begroting en het financiële luik nodig. De oproep is niet bedoeld voor investeringsdossiers voor de reguliere werking of om een deficit van reeds lopende projecten op te vangen.

Mijnheer Van de Wauwer, ik geef gewoon weer welke informatie de jury bij de beoordeling heeft gegeven. Dit is niet mijn persoonlijke mening. Ik zeg dit dus met enige voorzichtigheid en met enig voorbehoud. Niemand moet dat hier persoonlijk opnemen. Het is een nogal streng oordeel, maar hopelijk kunnen er een aantal lessen uit worden getrokken.

Bij de opmaak van de eerste oproep kon nog geen voorspelling worden gemaakt van de verdeling over de subsectoren. De resultaten per sector zullen dus zeker aan bod komen in de evaluatie, zodat alle sectoren een optimale kans krijgen.

Nog voor de zomer van 2018 zal een tweede oproep worden gelanceerd. De evaluatie van de eerste oproep zal zeker verwerkt worden in de tweede oproep en de aandachtspunten die de Federatie van Organisaties voor Volksontwikkelingswerk (FOV) signaleert, zullen hierbij de nodige aandacht krijgen. Het is absoluut mijn prioriteit om alle subsectoren dezelfde kansen te geven. De analyse van de reden tot uitval geeft het sociaal-culturele veld alvast feedback over de aandachtspunten voor de volgende editie.

De eerste editie is gestart en ik heb inmiddels met alle gestarte projecten kennis kunnen maken. Ik merk een grote belangstelling voor elkaars projecten. Dat leidt tot meer kennisopbouw en netwerking, en die kunnen nuttig zijn voor geïnteresseerden die willen indienen voor de tweede projectoproep. Ik zal zeker nagaan op welke manier ik die kennis met de sector kan delen. Ik overweeg ook een sectorbreed publieksmoment om de ervaringen via getuigenissen en vragen en antwoorden te kunnen delen.

Ik geef dus gewoon weer wat er is gebeurd. We kunnen of moeten veel toeschrijven aan het feit dat het de eerste oproep was. Iedereen moest zich nog een beetje zetten in functie van de uiteindelijke verwachtingen. Ik ga ervan uit dat er in de volgende oproep minstens een bepaalde bijsturing kan gebeuren. Enig ongemak is mij ook niet vreemd met betrekking tot uw vraag. Het is misschien niet helemaal zoals het bedoeld was. Maar het heeft wellicht voor een deel met de communicatie van de nieuwe lijnen en verwachtingspatronen te maken. Ik ga ervan uit dat we, met wat we nu weten, in de volgende oproepen de evenwichten tussen de subsectoren kunnen versterken. Dat is wel degelijk de bedoeling. Om het nu met een andere uitsmijter te zeggen, voorzitter: het is niet de bedoeling dat dit een extra speeltuin van de kunstensector kan worden. Ik heb, zoals iedereen in deze zaal, niets tegen de kunstensector, maar we zouden ervoor moeten kunnen zorgen dat die partnerprojecten, die partnerschappen, ruim genoeg gaan.

Dit is de context die ik u op dit ogenblik kan geven.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Minister, dank u voor uw heel uitgebreide antwoord. Ik ben heel blij te horen dat er lessen zullen worden getrokken uit deze eerste oproep en dat u rekening zult houden met die ervaring om eventueel de nieuwe oproep bij te sturen. Ik ben ook blij te horen dat dat publieksmoment er gaat komen. Dat kan een heel interessant infomoment worden voor de sector, om te bekijken hoe zij bij de volgende oproepen beter aan de slag kunnen gaan.

Ik heb nog een paar kleine bijvragen over de methodiek. De Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) heeft een advies gegeven in mei 2017, naar aanleiding van de start van de oproep. Wat is daarmee gebeurd? Werd daar rekening mee gehouden? Zijn er bij de experts die de beoordeling doen ook externe experts betrokken geweest, of is het gebleven zoals het oorspronkelijk gepland was, met enkel experts vanuit het departement zelf?

Dan heb ik nog een vraag over de verhouding tussen de criteria. Ik lees hier dat de cross-sectorale meerwaarde van de partnerprojecten – die samenwerking was toch een heel belangrijk uitgangspunt – slechts op dertig punten werd toegekend, en de innovatieve meerwaarde op veertig punten. Ik weet niet of dat grote verschuivingen zou veroorzaken hebben. Is die verhouding zo gebleven?

Zijn er ook plannen om de creatieve meerwaarde door samenwerking binnen de sector te bekijken, en niet zozeer cross-sectoraal?

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Het is inderdaad opvallend: innovatieve partnerprojecten, dat zou bijna gesneden koek moeten zijn voor het sociaal-culturele veld. Als ik het goed begrijp is dit te wijten aan de eerste maal: misschien heeft men zich wat mispakt. We zullen in de volgende oproep inderdaad moeten zorgen voor meer verdeling tussen de verschillende sectoren.

Minister, u ging ook een feedbackmoment organiseren. Het is in het verleden nog gebeurd dat de zaken de eerste keer niet meteen goed zaten, en dat er bij de

volgende ronde zaken werden rechtgetrokken zodat de mensen beter geïnformeerd de oproep kunnen beantwoorden. We kijken daarnaar uit. We zullen zien hoe de evaluatie bij de tweede oproep zal zijn.

Bart Caron (Groen): Ik vind globaal genomen wel dat, voor een eerste keer, de oogst mooi is. En dan heb ik het niet alleen over de geselecteerde projecten, maar ook over de projecten in het lijstje die niet zullen worden gesubsidieerd. Op zich is het een interessant idee. Uit de aanvragen blijkt ook dat daar nog mogelijkheden zijn. Maar misschien moet het in de toekomst, na een jaar of zo, wat beter worden gericht.

Mijnheer Van de Wauwer, uw zorg is terecht, en ik deel die zorg. Maar je moet gewoon vaststellen dat de kunstensector ervaring heeft met dit soort dossier-aanvragen en met het toelichten van begrotingen. Dat punt is in die sector in het verleden meer beklemtoond geweest. We zullen wel zien hoe het evolueert.

Los van de sector: heel veel aanvragen zijn in essentie wat ik zou willen noemen hedendaags sociaal-cultureel werk. Veel aanvragen kiezen sociaal-culturele thema's, methodes en onderwerpen die ook aansluiten op het werkterrein van het sociaal-culturele werk in de decretale betekenis van het woord. Op zich vind ik het fijn om te kunnen vaststellen dat veel andere sectoren – kunsten, erfgoed, lokaal cultuurbeleid – ook de maatschappelijke component waarover we het hebben bij sociaal-cultureel werk meenemen in die partnerprojecten. Ik had eerlijk gezegd een veel economischere benadering verwacht. Dat zit er hier en daar in, en dat mag. Maar het is een heel sterk sociaal gerichte benadering. In die zin sluiten ze zelfs een beetje aan op een aantal elementen van participatieprojecten. Dit is een interessante evolutie, die enige bijsturing zal behoeven. Ik wil daarover mijn positieve appreciatie uitspreken.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Mijnheer Van de Wauwer, ik zal uw vragen over de adviezen van de SARC en hoe we daarmee vanuit de evaluatie de tweede ronde consistenten kunnen maken schriftelijk beantwoorden. Ik heb het over de vraag of er externe experts betrokken zijn en, zo neen, of die de tweede keer zullen worden betrokken, en over de vraag wat er met de verhouding tussen de drie criteria en de weging van de punten en dergelijke meer gaat gebeuren. Als u het mij toelaat, zal ik al een eerste schriftelijk antwoord geven over hoe men de evaluatie van de methode wenste aan te pakken. Er zit ook een zekere tijdsdruk bij aangezien de tweede oproep ergens tussen Pasen en de zomer zal gebeuren.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Het was allemaal heel duidelijk. We kunnen nu hoopvol naar de tweede projectoproep uitkijken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bert Moyaers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de aanstelling van een zogenaamde aanjager voor het cultureel landschap in Limburg – 910 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: De heer Moyaers heeft het woord.

Bert Moyaers (sp.a): Minister, op 23 oktober 2017 stelde u het Cultuurplan Limburg voor. Daarop volgde vrijwel onmiddellijk een vragenronde in de plenaire

vergadering van het Vlaams Parlement op 25 oktober en een veel uitgebreidere, diepgaande discussie tijdens de commissievergadering van donderdag 7 december jongstleden.

Vooraf die laatste vergadering zorgde voor een aantal verduidelijkingen, maar bracht ook enkele verwachtingen met zich mee. De krant Het Belang Van Limburg kopte een dag later immers: 'Kerstmis brengt Limburg een aanjager in de cultuursector'.

Minister Sven Gatz: Ze hadden het over een cultuurpauze.

Bert Moyaers (sp.a): Logisch, aangezien de rode draad in uw Cultuurplan Limburg en de daarbij horende 3,6 miljoen euro uiteindelijk ook wordt gevormd door de aanstelling van die aanjager, die de Limburgse cultuurorganisaties en kunstenaars zal ondersteunen en het netwerk tussen de Limburgse culturele trekkers zal stimuleren, faciliteren en coördineren.

In die bewuste commissievergadering van begin december wilde u, begrijpelijkerwijze, niet ingaan op de namen van de mogelijke kandidaten die er circuleerden voor die functie van aanjager. U zei toen wel dat uw administratie gesprekken zou opstarten met een drietal geschikte kandidaten om tegen kerst af te ronden. Zo zou de aanjager meteen een vliegende start in 2018 kunnen nemen.

Het kerstekind is ondertussen geboren, de 'herderkens lagen bij nachte', 'nieuwjaarse zoete' werd al gezongen door rondtrekkende kinderen met hun spaarvarkentje, champagnekurken ploften heen en weer en ook de drie wijzen uit het Oosten zagen hun ster en passeerden aan de kerststal. Overal werd geklonken op het nieuwe jaar, de kerstbomen werden traditioneel tot as herleid bij het drinken van borreltjes en de beste wensen werden uitgewisseld. Uiteindelijk werden ook alle lichtjes voor een jaar opnieuw gestockeerd op zolder. Kortom, de kerstsfeer is weer wat het geweest is en voor een poos uit ons denkbeeld verdwenen.

Mijn hamvraag op 23 januari was dan ook hoe ver u bent gevorderd in uw zoektocht naar die Limburgse cultuurpauze: is er – gezien de hoogdringendheid – intussen al witte rook in zicht voor het culturele landschap?

En ja, slechts twee dagen later hoorden we plots in de media 'habemus papam' roepen: Pieter Jan Valgaeren werd aangeduid als aanjager, weliswaar halftijds. Op deze manier vervielen mijn reeds geagendeerde vragen. We hebben elkaar precies toch wel in snelheid gepakt, maar er zit beweging in het Limburgse cultuurlandschap en daar kan op zich niemand rouwig om zijn.

Ik wil echter toch van de gelegenheid gebruik maken om een paar vraagjes over die aanstelling te stellen. Minister, u gaf immers aan dat er weinig tot geen tijd te verliezen was gezien de veeleer korte periode om te werken. Wat heeft de aanstelling van die aanjager dan toch vertraging doen oplopen? Hoe is de procedure om tot die aanjager te komen precies verlopen? Op welke criteria zal het slagen van zijn functie worden afgetoetst? Rekening houdend met de specifieke noden van de sector, meld ik u ook dat de aanjager over enkele maanden een halftijdse trajectbegeleider naast zich krijgt. Die zou vooral zijn aanvullende expertise moeten inzetten op het vlak van traject- en dossierbegeleiding en op de remediëring van individuele organisaties. Hoe gaat u die trajectbegeleider aanstellen? Heeft de aanjager daar ook inspraak in?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Zoals u wellicht vorige week via de pers vernomen hebt, is de heer Pieter Jan Valgaeren aangesteld als aanjager. Hij wordt aangeworven binnen het Departement Cultuur, Jeugd en Media met een deeltijds en tijdelijk contract. Ik

kom daar straks nog op terug. Rekening houdend met de specifieke noden van de sector krijgt de 'aanjager', die zal instaan voor de toeleiding tot financiering en netwerking, in een volgende fase ook een 'trajectbegeleider' naast zich.

De opdracht van de aanjager omvat drie kerntaken.

Hij moet via een probleemanalyse knelpunten en troeven detecteren binnen de culturele sector. Hiervoor zal hij vertrekken van eerder gemaakte analyses, waaronder de gevoerde omgevingsanalyse van het Limburgse cultuurveld in het kader van het Cultuurplan Limburg. Op basis daarvan zal, samen met de Limburgse cultuurorganisaties, kunstenaars en bestaande culturele overlegorganen, bijvoorbeeld het Limburgs Kunstenoverleg, een 'to be'-scenario ontwikkeld worden in de vorm van aanbevelingen met daaraan gekoppelde acties. Daartoe zal de aanjager gericht in gesprek gaan met de diverse culturele actoren, om het nodige draagvlak te garanderen. Bedoeling is om daarmee te landen in de komende maanden, uiterlijk in de zomer.

Daarnaast zal de aanjager het Limburgse culturele veld stimuleren, faciliteren en coördineren, met aandacht voor alle deelsectoren: kunsten, cultureel erfgoed, amateurkunsten, sociaal-cultureel werk en circuskunsten. Dit netwerk moet uiteindelijk resulteren in een breed gedragen kennisontwikkeling en kennisdeling en in meer structurele en projectmatige samenwerking.

Ten derde moet Pieter Jan Valgaeren de Limburgse culturele actoren ook vertrouwd maken met de bestaande subsidiestromen en -regelgeving, meer dan vandaag het geval is, en hen zo toeleiden tot de juiste subsidiemogelijkheden. Hij vervult dus een belangrijke doorverwijsfunctie naar de juiste informatiebronnen, bijvoorbeeld binnen het Departement Cultuur, Jeugd en Media, maar ook naar eventuele intermediairen en indien nodig naar de trajectbegeleider.

De trajectbegeleider zal in een tweede fase aangesteld worden ter ondersteuning van Limburgse culturele actoren om zich sterker te profileren in het cultuurveld en om kwaliteitsvolle subsidieaanvragen in te dienen. De trajectbegeleider volgt aldus de implementatie van het actieplan van de aanjager op, heeft hierin oog voor de eigenheid en specialiteit van de culturele actor, en stuurt het actieplan indien nodig bij. Voor de trajectbegeleider zal op termijn een vacature verspreid worden, de komende weken wat mij betreft, zodat hij of zij ten laatste in het najaar kan worden ingeschakeld.

Het samenspel van deze twee profielen, met name de aanjager en de trajectbegeleider, moet dan resulteren in een brede expertise die ten dienste staat van de Limburgse culturele actoren, teneinde hun positie in het culturele speelveld te versterken. Daarvoor verwijs ik naar onze interessante discussie in de commissievergadering voor Kerstmis.

Hoe komt het nu dat het wat langer heeft geduurd dan ik zelf zou willen? Ten eerste zijn we snel willen gaan door de procedure te volgen van het aanwerven van iemand binnen onze administratie. Dat kan altijd sneller. Met een aanbesteding of een open call hadden we wellicht langer moeten wachten – u zult dat straks zien wat betreft de trajectbegeleider. Ik zeg niet dat dat slecht is, maar er was toch een bepaalde druk op mij om snel te gaan. De snelste weg was dus om via de administratie iemand voor een contract, in dit geval voor twee jaar, aan te werven. Natuurlijk wordt men dan ook geconfronteerd, minister of niet, met profielen die wel heel interessant zijn – gelukkig konden we kiezen uit drie mensen – maar die allemaal voor- en nadelen hebben, ongeacht de personen. Sommigen konden maar later in dienst treden. Dat was moeilijk, gezien het criterium snelheid. Anderen zeiden wel geïnteresseerd te zijn, maar niet om in dienst te treden van de administratie. Zij vroegen of dat niet met een onderneming kon, vanuit een zelfstandig statuut. Omwille van die snelheid kon

dat in deze fase niet. Nog andere sollicitanten zeiden dat het een heel interessant aanbod was, maar ze hadden nog andere aanbiedingen en ze moesten nog even de coördinatie van die andere aanbiedingen bekijken, waardoor ze pas in een iets later stadium zouden kiezen. Dat zijn dus heel menselijke, normale zaken, die bij sollicitanten kunnen voorkomen, waardoor we de aanstelling pas later dan ikzelf en u wilden hebben kunnen doen. We hebben een maand verloren, dat is natuurlijk niet het einde van de wereld.

In de tweede fase, met die trajectbegeleider, gaan we het met een open call doen. Daarvoor nemen we iets meer tijd. Die twee dingen sluiten dan hopelijk goed op elkaar aan.

Mijnheer Moyaers, ik heb het in deze commissie nog voorgehad dat ik in mijn enthousiasme bepaalde dingen aankondig. Maar dan komen er een aantal praktische zaken die de zaken een beetje vertragen of uitstellen, maar zeker niet afstellen.

De voorzitter: De heer Moyaers heeft het woord.

Bert Moyaers (sp-a): Minister, dank u voor de uitleg. Dat was zeer verhelderend. Het positieve is uiteraard dat er in Limburg kan worden gewerkt. Hoe zult u als minister die regionale cultuur- en kunstnetwerking door amateurkunstgroepen blijven ondersteunen? Gaat de aanjager zich daarmee blijven bezighouden?

En er waren in Limburg ook wel heel wat regionale wedstrijden met kwaliteitsproeven voor amateurkunstengroepen. Op die manier werd aan jong talent van onderuit een groeipad gegund. Minister, hoe ziet u de mogelijkheid om dat te blijven ondersteunen? Die provinciale middelen, bijvoorbeeld STROOM voor jonge artiesten, zijn ondertussen weggefallen. Hoe gaat u dat opvangen?

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

An Christiaens (CD&V): Minister, in een schriftelijke vraag die nog lopende is op uw kabinet stelde ik dezelfde vragen: hoe verloopt de procedure, wat is de timing, wat mogen we verwachten? U hebt daar uitgebreid op geantwoord. Het is een goede zaak dat er iemand is aangesteld die het Limburgse culturele landschap alleszins goed kent. Hij komt van daar. We moeten hem nu alle krediet en voordeel van de twijfel gunnen en hopen dat er een positief resultaat wordt geboekt, zo goed en zo snel mogelijk.

Minister, ik hoor u zeggen dat de aanjager zijn voorstel van plan tegen de zomer zou moeten afronden. Voorzitter, misschien kunnen we de aanjager van het Limburgse cultuurplan hier eens in de commissie uitnodigen om hem hier zijn plan te laten voorstellen en dat samen met hem te bespreken.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Ik heb dezelfde vraag als mevrouw Christiaens. We moeten natuurlijk eerst de heer Valgaeren zijn werk laten doen. Maar, voorzitter, ik roep u ook op om de aanjager hier te vragen en hem hier te laten zeggen wat hij precies gaat aanjagen en met welk materiaal hij dat gaat doen. Dat zou wel interessant zijn. Misschien komt hij ook nog een wolf tegen.

Het is belangrijk dat we dat vanuit de commissie goed opvolgen. Minister, u zegt dat het wat later is dan voorzien. Ik heb dan liever dat we iemand hebben die de moeite waard is en die het kan. Dan zal het kleine tijdsverlies niet het grote verschil maken. Wij kijken uit naar het plan.

Ik hoop ook dat de heer Valgaeren erin zal slagen om daar in Limburg de netwerking tussen de gemeenten onderling te bewerkstelligen. Dat is belangrijk.

In de rest van Vlaanderen is dat al bezig: die samenwerking tussen gemeenten rond cultuur. Dat is in Limburg minder het geval. Daar kan hij dan ook werk van maken. Hij kan daarin een aantal zaken opstarten.

Bart Caron (Groen): Minister, is het een bewuste keuze geweest om het halftijds te doen? Was dat een noodzakelijke keuze? Was dat wegens de omstandigheden? Ik zeg niet dat het niet kan met twee halftijdsen. Soms denken dat we iemand willen die erin vliegt en die zelfs zijn voltijdse betrekking niet afperkt. Misschien zijn er praktische redenen voor.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Er zijn inderdaad altijd praktische redenen die bepaalde politieke doelstellingen kunnen bijsturen. Het is inderdaad om praktische redenen dat met de heer Valgaeren een halftijds contract werd afgesloten, ook op zijn vraag. Omwille van de snelheid waarmee we een geschikt persoon willen kunnen aanstellen en omwille van zijn goed profiel, hebben wij besloten dat dat niet noodzakelijk een negatief punt moet zijn.

Iets anders waardoor de Limburgers voor een deel gerustgesteld zullen zijn, is het feit dat, ondanks het feit dat deze persoon vanuit Brussel is aangesteld, hij wel degelijk zijn standplaats in Limburg zal hebben. Vanuit Z33 werd hem al een plek aangeboden om daar zijn arendsnest te installeren. Dat is dus goed. Hij zal zeer fel op het terrein aanwezig zijn.

Voor zover ik mij daarmee mag moeien, onderschrijf ik ook het goede voorstel van enkele parlementsleden om de man te horen op het moment dat het u en hem het best past. Dat zou een goede zaak zijn.

Mijnheer Moyaers, gelukkig is het zo dat de amateurkunsten an sich niet meteen het probleemkind in de hele Limburgse cultuurbeleving zijn en waren. Vanuit de opdracht van de aanjager nemen we er uiteraard de amateurkunsten bij. Ze vormen zeker een bloeiende scene.

U kent het antwoord op uw vraag naar de wedstrijden, al geef ik toe dat daarover de komende maanden een bepaalde verheldering zou moeten kunnen worden gebracht. Op dit ogenblik kunnen de amateurkunsten ook inpikken op het transitiereglement dat we voor alle provincies voor de overname van de provinciale initiatieven hebben opgesteld. Ik weet dat specifiek de wedstrijden veel organisaties na aan het hart liggen. Wij wilden dat wedstrijdgegevens stroomlijnen over de provinciegrenzen heen en hebben het daarom toevertrouwd aan het Forum voor Amateurkunsten. Men is daar volop mee bezig. Ik ga ervan uit dat er daarvoor op dit ogenblik geen exacte deadline is en dat in de komende maanden duidelijkheid zal ontstaan over hoe zij dat wensen aan te pakken. Op die manier denk ik dat de amateurkunsten niet alleen in Limburg op financiële steun zullen kunnen blijven rekenen en dat zij ook de wedstrijden opnieuw op gang zullen kunnen trekken, wanneer die over de provinciemodellen heen voor een deel geüniformiseerd zullen zijn, met hopelijk zoveel mogelijk voordelen van de vroegere provinciale wedstrijden.

De voorzitter: De heer Moyaers heeft het woord.

Bert Moyaers (sp.a): Voorzitter, ik heb hier niet meer zoveel aan toe te voegen. Ik ben er ook voorstander van om, zoals de collega's en ook de minister hebben aangegeven, de aanjager hier eens uit te nodigen. Dat kan zeker een meerwaarde zijn voor ons. Voor het overige hoop ik natuurlijk dat de Limburgse cultuur kan groeien en bloeien.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over onbelast bijverdienen bij de jeugdbeweging
– 884 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Miranda Van Eetvelde aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het onbelast bijverdienen in de jeugdsector
– 894 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp.a): Vorig jaar kwam de Federale Regering op de proppen met het idee van 'onbelast bijverdienen'. Het is vice-eerste minister en minister van Werk Kris Peeters die de maatregel uitvoert. Voor 500 euro per maand kan iemand een betaald werk uitvoeren dat opgenomen is in de lijst van activiteiten in het verenigingsleven, of klussen voor andere particulieren, zonder daarop belast te worden. Deze maatregel geldt voor wie ten minste vier vijfden werkt. De lijst die de minister daarvoor laat optekenen, is echter onbespreekbaar.

Verschillende sectoren trokken al aan de alarmbel, ook de jeugdsector. Zij worden in de lijst opgenomen onder het punt "animator, leider, monitor of coördinator die algemene of socio-culturele vorming, sportinitiatie en/of sportactiviteiten verstrekt of persoon die actief is binnen de jeugdbeweging en/of speelpleinwerking". Nochtans is de jeugdsector hiervoor geen vragende partij, wel integendeel. Deze maatregel druist dan ook volledig in tegen de geest van alles waar jeugdbewegingen voor staan. Daarbovenop zijn zij hier ook nooit over gehoord. Men vreest oneerlijke concurrentie en verwatering van het echte engagement van vrijwilligers.

Dit is in deze commissie al eerder aan bod gekomen, ook bij de bespreking van de beleidsbrief, als ik mij niet vergis. Minister, u zei toen dat de lijst nog niet vastlag en dat veranderingen zeker nog mogelijk waren. Vorige week las ik in de kranten dat CD&V op het federale niveau de toepassing ervan in de jeugdsector wil schrappen, maar dat uw eigen partijgenoten dit wensen te behouden.

Ondertussen werd de behandeling tijdelijk opgeschort.

Minister, waarom gaat u toch mee in het verhaal van het onbelast bijverdienen bij jeugdbewegingen en komt u daarmee niet tegemoet aan de smeebeden uit het veld om dat niet te doen?

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Mevrouw Soens schetste al het voorstel van het Zomerakkoord van de Federale Regering. De maatregel zou stapsgewijs ingevoerd worden: voor activiteiten in sport- en cultuurverenigingen zou de maatregel op 20 februari 2018 ingaan indien de plenaire vergadering van de Kamer hier groen licht voor gaf. Voor activiteiten in de zorgsector zou dit dan pas vanaf 1 juli 2018 worden ingevoerd.

De Franse Gemeenschapscommissie (COCOF) heeft ondertussen een belangenconflict ingeroepen waardoor de maatregel sowieso met zestig dagen werd uitgesteld.

Het federale voorstel kan grote voordelen bieden bij regionale bevoegdheden zoals, bijvoorbeeld, de sportsector. Van het belangenconflict is deze sector, die

grote vragende partij was, het eerste slachtoffer. De Vlaamse minister van Sport, Philippe Muyters, gaf dan ook al uiting aan zijn ontgoocheling over het uitstel van de maatregel.

Anderzijds is er vanuit de jeugdsector al van meet af aan felle kritiek op het federale voorstel. De Vlaamse Jeugdraad uitte al bij herhaling kritische bedenkingen. Zij pleit al langer om vrijwilligers van jeugdbewegingen, jeugdhuizen en speelpleinen uit de lijst van door de maatregel toegelaten functies uit het verenigingswerk te schrappen. De jeugdsector vreest dat de nieuwe regeling het onbetaalde vrijwilligerswerk in de jeugdsector in het gedrang brengt.

Minister, op welke wijze pleegt u overleg met uw federale collega's om in het debat rekening te houden met de bezorgdheden van de Vlaamse Jeugdraad?

Hoe staat u tegenover de kritiek van de Vlaamse Jeugdraad? In hoeverre bent u van mening dat de jeugdsector in aanmerking komt voor dit 'onbelast bijverdienen'? Dreigt deze maatregel niet in competitie te komen met het onbetaalde vrijwilligerswerk, dat zeker in deze sector al jarenlang ingeburgerd is?

In de jeugdsector bestaan wel kleine vrijwilligers- en onkostenvergoedingen, maar deze zijn vaak beperkt. Bent u, los van het federale voorstel met betrekking tot 'onbelast bijverdienen', van mening dat de huidige context van vergoedingen volstaat? Of moet hier volgens u verandering in komen?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: In verschillende sectoren wordt al lang nagedacht over de semi-agorale arbeid. Vanuit de sportsector in het bijzonder klinkt al jaren de vraag om een oplossing te vinden voor de verloning van sportbegeleiders op het lokale sportniveau. Reguliere arbeid is voor de meeste lokale sportclubs, en bij uitbreiding vele andere organisaties in de non-profitsector – of het nu gaat over cultuur, jeugd, welzijn of andere – noch op financieel vlak, noch op administratief vlak een haalbare optie. In de praktijk worden daarom suboptimale vergoedingsmechanismen gehanteerd, zoals een oneigenlijk gebruik van de forfaitaire onkostenvergoeding voor vrijwilligers. Dit zorgt voor een bepaalde rechtsonzekerheid op het terrein.

Vandaag bestaan er hiervoor in hoofdzaak twee juridische kaders: de reguliere arbeidswetgeving en de vrijwilligerswetgeving. Daartussen is er wel degelijk een grote grijze zone waarin vaak niet officieel wordt vergoed, al dan niet gecombineerd met, zoals ik al zei, een oneigenlijk gebruik van de vrijwilligersvergoeding. Tussen deze twee stelsels zijn intussen diverse uitzonderingsregels ontstaan. Ten gronde werd het probleem daarmee niet verholpen. De diverse uitzonderingsregels blijken niet toereikend om de problematiek in de grijze zone het hoofd te bieden. Dit wijst op de noodzaak van een bijkomend stelsel.

De bedoeling van het nieuwe statuut is om een volwaardig derde kader te creëren, dat volledig op zichzelf staat en mooi aansluit bij de belendende kaders, zodat dit de grijze zone tussen het vrijwilligerswerk en de reguliere arbeid op een consistente manier kan invullen. Zo krijgen we een logisch juridisch continuüm in de tewerkstellingsvormen: van zuiver vrijwilligerswerk over vrijetijdswerk of verenigingswerk tot reguliere arbeid.

Met het Zomerakkoord kwam er een regeling die aan deze vraag tegemoet wil komen: het nieuwe statuut dat onbelast bijverdienen mogelijk maakt. Daarnaast – ik kom daar straks op terug – ontvingen wij van verschillende jeugdorganisaties, erkend en gesubsidieerd binnen het decreet Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid, wel degelijk signalen dat zij – dus niet allemaal, maar een aantal – positief staan tegenover het wetsvoorstel.

Bedoeling van het wetsvoorstel dat momenteel ter bespreking voorligt in de Kamer, is dat iedereen die al een hoofdstatuut heeft als werknemer, zelfstandige of gepensioneerde, onbelast 6000 euro op jaarbasis kan bijklussen via verenigingswerk. Het gaat dus over occasionele diensten tussen burgers of via de deel-economie via een erkend platform.

De vraagstelling heeft betrekking op de eerste pijler, het verenigingswerk.

Laat mij vooreerst in het algemeen duidelijk zijn: ik beaam volmondig de stelling dat je vrijwillig engagement niet kunt vertalen in economische begrippen of bedragen. Dat is net de kern van vrijwilligerswerk, het is onbetaalbaar. Ik weet dat het bij de duizenden leiders en leidsters of animatoren in het jeugdwerk in Vlaanderen en Brussel niet gaat om wat er tegenover staat. Het engagement vertrekt van een "intense goesting om iets te willen doen voor kinderen en jongeren. Om anderen te helpen, om iets te betekenen in mijn buurt waar mijn Chirogroep actief is. Om maatschappelijk relevant te zijn en de samenleving mee vorm te geven", zoals de nieuwe voorzitter van Chiro het verwoordde in een opiniestuk in Knack.

Ik vrees persoonlijk niet dat de leiding van de – als ik ze zo mag noemen – klassieke jeugdbewegingen of de vrijwilligers in de jeugdhuisen, plots betaald zullen willen worden voor hun maatschappelijk engagement in de jeugdbeweging. Velen van hen werken bovendien nog geen vier vijfde. Ik kom daar nog op terug.

In het kader van het Gecoördineerd Vrijwilligersbeleid heb ik samen met de minister-president, op basis van onze knelpuntennota van 31 maart 2017, een interbestuurlijk overleg opgestart met de betrokken federale ministers waarbij oplossingen worden gezocht en besproken met betrekking tot alle aangehaalde knelpunten. De nota somt knelpunten of 'onaangepaste regelgeving' op die een impact heeft op vrijwilligerswerk. Die impact kan zowel direct als indirect zijn. Vaak bevinden de aangehaalde punten zich in een soort grijze zone waar verschillende interpretaties zorgen voor onduidelijkheid of rechtsonzekerheid. We hanteerden bewust een brede scope omdat we duidelijk wilden maken dat heel wat regelgeving 'onrechtstreeks' een impact heeft op omkadering, werving, management of haalbaarheid van vrijwilligerswerk. Zo ook het nieuwe statuut over verenigingswerkers. Hoewel de nota hier expliciet niet over ging, aangezien het verenigingswerk geen vrijwilligerswerk is, probeer ik in de marge van deze gesprekken de bezorgdheden van de Vlaamse Jeugdraad een plaats te geven. Er zijn dus formele contacten geweest en nog altijd.

Daarnaast heb ik op zowel informele als formele momenten overleg gehad met federaal minister van Sociale Zaken De Block over het voorliggend wetsontwerp. Op basis van die overlegmomenten – in de loop van januari – werd in de commissie Sociale Zaken van de Kamer op 18 januari 2018 reeds een eerste amendement ingediend en goedgekeurd waardoor de toepassingsmogelijkheid specifiek voor jeugdhuisen uit het wetsvoorstel is gehaald.

Nadien hebben nog constructieve overlegmomenten plaatsgevonden tussen de federale overheid en de regionale regeringen. Daarop heb ik ook het voorstel verdedigd om jeugdbewegingen en speelpleinwerking te schrappen als een mogelijk toepassingsgebied van het verenigingswerk. Nu moeten we afwachten hoe de Kamer daar in de komende weken verder mee zal gaan. Ik ben daar eerder optimistisch in, maar ik ben niet de woordvoerder van minister De Block noch van bepaalde fracties in de Kamer. Laten we zeggen dat de nodige voorzorgen genomen zijn.

Nu het belangenconflict – dat werd al aangehaald – werd ingeroepen door de Franse Gemeenschapscommissie (COCOF), ligt de verdere bespreking in de Kamer momenteel even stil. De Kamer beslist wellicht deze week over de inoverwegingneming ervan.

De Vlaamse Jeugdraad is inderdaad van meet af aan kritisch geweest over het federale voorstel, toch ontving ik – zoals reeds eerder aangehaald – van verschillende types organisaties erkend en gesubsidieerd binnen het decreet Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleid – in hoofdzaak de cultuur-educatieve organisaties – de vraag om verenigingswerk voor hen mogelijk te maken. Met andere woorden, hoewel de Jeugdraad vanaf het begin duidelijk is geweest, zijn er twee stemmen vanuit de sector tot bij mij gekomen.

Ik denk niet dat het onbetaalde vrijwilligerswerk in het gedrang zal komen. Ik heb het daarnet al gezegd, het is niet omdat onbelast bijverdienen mogelijk wordt gemaakt, dat jeugdverenigingen en jongeren ineens hun vrijwilligers-engagement overboord gaan gooien.

Het klopt dat bijverdiensten tot 500 euro per maand belastingvrij zouden worden, maar het is niet zo dat jeugdleiders opeens massaal 500 euro per maand gaan opeisen bij de lokale Chiro, Scouts of KSA. Ik verwacht dat toch niet, dat zou een zeer vreemde wending zijn. Mocht dat toch zo zijn, dan moeten de jeugdwerk-organisaties daar niet op ingaan en dit evenmin aanbieden – waarom zouden ze? Het gaat hier om twee verschillende dingen.

Er wordt bovendien enkel een kader gecreëerd om de eerder aangehaalde grijze zones weg te werken. Niemand wordt verplicht om binnen dit statuut te werken. Bovendien kan iemand in dit statuut aan de slag gaan, zonder daarvoor vergoed te worden. Laten we bepaalde dingen uit elkaar halen.

Daarnaast is de nieuwe regeling, en dat weet u, en dat weet ook de Vlaamse Jeugdraad, enkel toegestaan voor werknemers die minimum vier vijfde werken, zelfstandigen in hoofdberoep en gepensioneerden. Leiders en leidsters die al vier vijfde werken in een reguliere job, vormen volgens mij een zeer kleine minderheid. Je moet een maatregel altijd in zijn context bekijken, en dat geldt ook voor eventueel bijverdienen in het jeugdwerk. Zelfs voor degenen die vier vijfde werken en leider/leidster zijn, is het daarom nog niet zo dat ze onbelaste bijverdiensten zullen vragen, en als ze het zouden vragen – ik zal het heel plastisch zeggen – dan zullen de jeugdbewegingen die met hun klikken en klakken buitengooien, en zullen ze kijken of er geen andere vrijwilligers zijn.

Feit is dat er nu een kader gegeven wordt voor werkende jongeren die al kleine bijverdiensten hebben. Ik denk maar aan jeugdtraining, babysitwerk en zo. Kleine klusjes of engagement creëren interactie en versterken zo het sociaal weefsel, dat is in elk geval mogelijk. Vaak doen mensen dat gratis, maar als ze er iets voor krijgen, worden die inkomsten vandaag zwaar belast en komt er een heleboel administratie bij kijken. De voorgestelde maatregel gaat hier tegenin, op dat punt ben ik een voorstander van de maatregel op zich.

Wanneer het gaat over het stimuleren van vrijwilligerswerk en de kleine vrijwilligersvergoedingen, dan verwijs ik graag nogmaals naar het gecoördineerd vrijwilligersbeleid. In uitvoering van het regeerakkoord keurde de Vlaamse Regering achtereenvolgens een conceptnota goed, een eerste actieplan en een visienota. In uitvoering van het actieplan nam de Vlaamse Regering ook al een standpunt in over vrijwilligerswerk, de wet van 3 juli 2005 betreffende de Rechten van Vrijwilligers, de wet van 27 juni 1921 betreffende de Verenigingen zonder Winstoogmerk, de Stichtingen en de Europese politieke Partijen en Stichtingen en andere regelgeving met impact op vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties.

Met al deze nota's en documenten kreeg het gecoördineerd vrijwilligersbeleid steeds meer vorm. Er werd een structuur opgezet met een Horizontaal Overleg Vrijwilligersbeleid (HOV) waarbij transsectoraal overleg tussen ambtenaren, aangevuld met het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk en de Verenigde Verenigingen gerealiseerd wordt, en Verticaal Overleg Vrijwilligersbeleid (VOV) waarbij

stakeholders uit de sectoren betrokken worden. Dit overleg heeft voor de verschillende volgende stappen die genomen zijn en die nu nog voorliggen het voorbereidende werk geleverd.

Bij de goedkeuring van de visie op 14 juli gaven wij al een stand van zaken met betrekking tot de verschillende acties uit het actieplan.

Het traject evolueert nog steeds verder van een eerste transsectoraal overleg, kennismaking en afstemming, over visieontwikkeling en eerste stappen in gecoördineerde acties naar de eerste breder gecoördineerde initiatieven. Zo werd de collectieve verzekering vrijwilligerswerk naadloos overgenomen door Vlaanderen. Ze wordt, zoals u vernomen hebt, nu behartigd door het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk dat vanuit het actieplan Vrijwilligersbeleid een nieuw elan krijgt als Vlaams expertisecentrum. Bij de goedkeuring van de visienota werd een onderzoek vooropgesteld naar een digitaal verenigingenloket ter ondersteuning van vrijwilligers in hun administratief werk. Onderzoek en eventuele ontwikkeling van een dergelijk loket is nu aan de gang. We zijn dus nog steeds actie en visie verder concreet met elkaar aan het verzoenen.

Met het traject dat wordt afgelegd slagen we erin om een Vlaams beleid inzake vrijwilligers, vrijwilligersbeleid en vrijwilligersorganisaties te ontwikkelen. Ik kan alvast meegeven dat de Vlaamse Regering in de visie heeft benadrukt dat vrijwilligerswerk zuiver moet worden gehouden en dat bijgevolg elke mogelijke vorm van verplichting of prestatievergoeding uitgesloten dient te worden. Praktijken waar vrijwilligerswerk aanleiding geeft tot een prestatievergoeding of verplichting, zijn bijgevolg uitgesloten en dienen dan ook anders benoemd te worden. In 2018 zal binnen het HOV een inventarisatie van problematische praktijken worden opgemaakt.

U kent mijn visie over vrijwillig engagement. Het is waarmee ik opgegroeid ben, ik weet hoe belangrijk het is. Vanaf het begin hebben we een aantal uiteenlopende signalen uit de brede jeugdsector gekregen. Dat heeft voor wat ruis op de lijn gezorgd, maar de voorzorgen zijn genomen om verdere juridische onduidelijkheid – of een andere ongerustheid – voor de jeugdsector in deze federale wetgeving weg te nemen. Daarnaast wil ik nog intellectueel eerlijkheidshalve zeggen dat het niet is omdat een regelgeving mogelijk is, er massaal gebruik van zal worden gemaakt: uiteindelijk beslist het jeugdwerk aan de basis nog altijd zelf.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp.a): Minister, de vraag voor zo'n semi-agoraal statuut kwam inderdaad uit de sportsector. Het grote verschil is natuurlijk dat de jeugdsector, behalve de cultuur-educatieve, geen voorstander is van dergelijk statuut. Zoals de lijst nu is opgemaakt, vallen de cultuur-educatieve daar niet onder, en gaat het specifiek over het klassieke jeugdwerk zoals jeugdbewegingen en speelpleinwerking.

Ik heb het gevoel dat u een bocht aan het inzetten bent omtrent dit dossier. Ik herinner u aan uw eigen woorden in uw boek. U schrijft dat er met de intrede van het vrijetijdswerk waarbij sommige mensen die nu vrijwillig werken zoals sporttrainers voor hun inzet zullen worden betaald, we vrijwilligers eerste klasse en tweede klasse dreigen te krijgen. Ik zou u willen vragen om uw partijgenoten in de Kamer op te roepen om die lijst aan te passen zodat de jeugdsector daaruit wordt gehaald. Eventueel kan er voor de cultuur-educatieve sector wel iets worden gedaan, maar als de vraag vanuit het klassieke jeugdwerk komt om daar niet in te worden opgenomen, zouden we dat het best ook niet doen.

Er is een voorwaarde om vier vijfde te werken. U haalt het zelf aan, de meeste jongeren die vrijwillig werken in het jeugdwerk, zijn vaak nog student en vallen daar niet onder. Maar in een overleg met uw kabinet werd aan de jeugdsector

meegegeven dat die voorwaarde rond vier vijfde werken mogelijk zou worden geschrapt. Dat zou betekenen dat mensen die geen vier vijfde werken, en dus nog student zouden zijn, toch onbelast zouden kunnen bijverdienen. Dat opent toch weer wat deuren die vanuit de jeugdsector niet echt geopend zouden moeten worden.

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Minister, de ongerustheid van de jeugdsector was niet ongepast. Het was goed dat ze aan de alarmbel getrokken hebben. Voor ons is het zeer duidelijk: wij steunen de vraag van de Vlaamse Jeugdraad en van heel wat diverse jeugdbewegingen om de leiders van de jeugdbewegingen uit te sluiten van de lijst '500 euro onbelast bijverdienen'. Wij vinden dat leiders en leidsters van jeugdbewegingen eerst en vooral en altijd vrijwilligers zijn die dat doen vanuit een engagement, vanuit een enthousiasme, vanuit een spontane vrijwilligheid. Dat staat haaks op een vergoeding.

Ik moet u er waarschijnlijk niet van overtuigen, ons Vlaams jeugdwerk steunt op die onbaatzuchtige inzet van al die jonge en jeugdige vrijwilligers. Daarom staat ons jeugdwerk ook zo sterk.

We zitten hier nu in de commissie om die vraag te bespreken. Ik wil nog eens benadrukken dat heel wat jongeren gevormd worden in de jeugdbeweging. We zeggen het soms al lachend: het is de universiteit van het leven, maar ze leren daar met elkaar omgaan met de bluts en de buil; ze leren plannen en organiseren, altijd op basis van een vrijwillig engagement. We moeten dat zeer goed blijven bewaken.

Dat wil niet zeggen dat een andere sector geen baat kan hebben bij die regeling – denk aan de sportsector, ik heb dat in mijn vraag al gezegd. Zij waren vooral vragende partij. Het is ook daar begonnen. Voor die sector kan het wel degelijk grote voordelen hebben. Daarom blijf ik het ook spijtig vinden dat de stemming met twee maanden is uitgesteld door dat belangenconflict van de COCOF.

Dat het minieme gevolgen zal hebben op de jeugdsector, dat zullen we moeten afwachten. Ik blijf daarvoor pleiten voor de jeugdsector: beter voorkomen dan genezen.

U zult er de jeugd proberen uit te halen, dat vind ik een zeer goede zaak, maar er moet eerst misschien toch nog wat gebeuren.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, ik sluit me graag aan bij deze vraagstelling, u weet dat deze thematiek mij al langer bezighoudt. Bij de bespreking van de beleidsbrief hebben we daar ook over gesproken.

Laat het duidelijk zijn: het doel dat voor ogen werd gesteld om in bepaalde vrijetijdssectoren waar veelvuldig gebruik wordt gemaakt van forfaitaire onkostenvergoedingen of vrijwilligersvergoeding de mensen een correcte vergoeding te bieden, hebben wij ondersteund. Wij wilden onderzoeken of er een middenweg mogelijk was. Het regeerakkoord heeft het onderzoek voor sport opgenomen.

Ik heb bij de bespreking van de beleidsbrief reeds aangegeven en mijn bezorgdheid geuit dat als dit zou uitwaaien naar veel meer sectoren, zeker naar de jeugdsector, dat geen goede zaak zou zijn.

U haalt terecht aan, minister, dat vrijwilligerswerk onbetaalbaar is. Maar ik durf daar nog iets straffer in zijn, vrijwilligerswerk is de motor en de geest van het

jeugdwerk. Als we daar op een of andere manier nog maar de geest laten ontsnappen, riskeert het jeugdwerk volledig en definitief zijn meerwaarde, of toch een groot deel ervan, te verliezen.

U haalt aan, minister, dat dit waarschijnlijk niet plots zal gebeuren. Daar ben ik het mee eens, want waarschijnlijk zal in het begin deze toch wel krachtige motor overeind worden gehouden, en zullen tradities in ere worden gehouden, maar u weet ook dat het door de jaren een sluipende bedreiging kan zijn als er andere wijzen en methodieken worden toegepast.

Tevens haalt u aan dat de vier vijfde-voorwaarde misschien nog een bescherming zal bieden aan het jeugdwerk. U weet ongetwijfeld dat in de hele discussie die voorwaarde vanuit het kabinet van Sociale Zaken op een bepaald moment in vraag werd gesteld. Met andere woorden, ze zal misschien worden losgelaten en dan zou deze bescherming ook nog eens weg zijn.

Minister, ik ben heel blij dat u heel duidelijk aangeeft dat u de jeugdsector ook van die lijst af wilt. U zegt dat er misschien een beetje ruis op het verhaal is gekomen omdat er ook wel wat organisaties zijn die een andere boodschap hebben gebracht. Ik hoop dat een genuanceerde boodschap niet wordt misbruikt om dan daar ineens een ander verhaal van te maken.

Met name de cultuur-educatieve sector hebt u aangestipt, maar – en dat is een vraag aan u, minister – kan dit segment ook niet vallen onder andere beschrijvingen van die lijst? Wij zijn van mening dat die daardoor eigenlijk ook opgevangen zijn en dat met andere woorden niet de hele jeugdsector eigenlijk in diskrediet moet worden gebracht om die op die lijst te zetten. Ik ben het heel duidelijk met u eens, dat het jeugdwerk perfect van de lijst af kan, terwijl de cultuur-educatieve sector onder andere dus wel eventueel zou worden opgevangen.

Minister, u hebt aangestipt dat klaarheid belangrijk is. Ik hoop dan ook dat we van u een duidelijk en klaar signaal krijgen aan de federale minister en dat daar geen ruis op komt door het signaal. Het zal misschien niet zo'n vaart lopen.

Bart Caron (Groen): Aan de collega's die daar hard voor pleiten, maar die ook in de Federale Regering vertegenwoordigd zijn: steek daar ook maar een tandje bij. Daar moet het vooral gebeuren.

Minister Sven Gatz: Ik ga kort – want eigenlijk heb ik het antwoord al gegeven – de zaken nog eens oplijsten. We weten dat de lijst met de begunstigde – als ik het zo mag noemen – verenigingen van de nieuwe wet op het verenigingswerk via de paritaire comités tot stand is gekomen. Dat is een andere werkwijze dan wij in Vlaanderen zouden hanteren, wij zouden meer vanuit de inhoudelijke uitvalshoek werken. Welke sectoren zijn het? Dat heeft de zaken methodologisch wat bemoeilijkt.

Maar goed, de lijsten waren er dan. Er zijn daar een aantal gesprekken over geweest om die uit te zuiveren, om misverstanden eruit te halen. Daar zijn een aantal eerste resultaten mee geboekt. Op de uiteindelijke lijst zullen in de Kamer al dan niet amendementen worden ingediend.

Ik doe geen oproep aan mijn eigen partij in de media, dat zou een beetje raar zijn. Ik werk achter de schermen. Ik hoef daar nu geen verdere stappen in te zetten omdat die gezet zijn. Met andere woorden, we zullen nu kijken hoe de bespreking van dat wetsontwerp wordt voortgezet in de Kamer, rekening houdend met dat fameuze belangenconflict. Dat kan in het ergste geval de zaak alleen maar vertragen. Ik ga er wel degelijk van uit dat wat u mij hier gevraagd hebt, zonder meer zal zijn opgelost.

Los daarvan, wil ik toch nog even aangeven dat de toestand tussen de sport en de jeugdsector fundamenteel verschilt, ook in de mogelijke toepassing, die er normaal gezien niet zal komen, van een uitgebreidere lijst. Ik verklaar me nader. Sinds jaar en dag is het in de sportsector gebruikelijk dat men relatief hoge lidgelden vraagt om allerlei zaken mee te doen: de huur van infrastructuur, materiaal en ook trainers betalen. Die bedragen, daar zal minister Muyters ook wel af en toe mee worstelen, zijn vrij hoog, zeker voor sociaal kwetsbare groepen, terwijl de lidgelden in de jeugdbewegingen, en voor zover er lidgeld bestaat in het jeugdhuis, bijzonder laag zijn.

De logica die in de sportsector met het oneigenlijke gebruik van de vrijwilligersvergoeding al sinds jaar en dag ingang heeft gevonden, om sport- of jeugdtrainers te kunnen betalen, kunnen zij opvangen met hoge lidgelden. Dat is gewoon niet mogelijk in de jeugdsector, het is niet wenselijk, maar het is ook zelfs niet mogelijk. Ik herhaal het nog eens, zelfs wanneer de lijst niet in orde komt, waar ik niet van uitga, dan is het niet haalbaar om een gemiddelde jeugdwerkorganisatie die betaling te geven. Met andere woorden, we moeten toch ook uitgaan van ons eigen DNA en ons vertrouwen in deze sector.

Maar goed, ik geef het maar mee omdat ik het belangrijk vind dat we een breed debat voeren. We moeten de debatten niet te eenvoudig houden. Ik zeg niet dat u dat gedaan hebt, maar laten we zeggen dat het op een gegeven moment, twee weken geleden, zo dreigde te worden. Alles werd heel persoonlijk, ik weet niet waarom dat altijd zo is. Goed, het is dan maar zo. Normaal gezien is de zaak opgelost, en in het andere geval is de zaak verre van implementeerbaar. Dus, het vrijwilligerswerk blijft overeind, blijft de waarde en de essentie behouden van het jeugdwerk zoals sommigen onder u het hebben geschetst.

De voorwaarde van vier vijfde zit nog wel degelijk in het wetsontwerp gebetonneerd. Dat zeg ik omdat we anders een heel ander debat krijgen over de doelstelling van die wetgeving. Daar is geen twijfel mogelijk. Het is wel zo, en dat zal een ander debat zijn, waarschijnlijk nog voor deze legislatuur, of anders voor de volgende legislatuur, dat daar een uitzondering op is en dat is de mogelijke samenlevingsdienst waarover we het al gehad hebben. Dat is een heel ander debat. Dat gaat niet over mensen die vier vijfde werken, laten we dat daar even los van maken. Ook daar is maar de juridische mogelijkheid gecreëerd, ook daar zijn we nog niet aan mogelijke implementatie. Trouwens, ik weet dat de meningen daarover in deze zaal verdeeld zijn. Dus dat is de enige uitzondering.

Wat de cultuur-educatieve organisaties betreft, die hebben van in het begin – terecht, vanuit hun perspectief mag dat – gevraagd om wel in de lijst te worden opgenomen. Ik ga ervan uit dat zij op dit ogenblik eerder expliciet in de lijst zitten. Goed, dan is het ook duidelijk of ze in een algemene categorie vallen waar ze onder kunnen aansluiten, of specifiek bij naam worden genoemd. Het is eerder, hoe zal ik het zeggen, een legistieke kwestie die misschien iets minder belangrijk is voor de grond van de zaak.

Dus, hopelijk kunnen we het binnenkort misschien besluiten met 'eind goed al goed'. Dat is toch de bedoeling van de vraagstellers en van de commissie.

Tine Soens (sp.a): Minister, u zegt dat het eigenlijk toch niet mogelijk is in de jeugdsector omdat de lidgelden daar nog laag liggen, dat men dat onbelast bijverdienen gaat invoeren. Waarom is de sector dan op de lijst gezet? Waarom is die deur dan toch open gezet? Als het toch niet mogelijk is? Ik denk dat het het veiligste is om, zoals de jeugdsector vraagt, hen eraf te halen.

Ik steun uiteraard ook de oproep van de heer Caron aan de parlementsleden die ook in de Kamer vertegenwoordigd zijn om hun collega's daar op te roepen om

het voorstel tegen te houden zolang de jeugdsector nog op de lijst staat en hier absoluut niet in mee te gaan.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Ik sluit me een beetje aan bij de reactie van mevrouw Soens.

Minister, u hebt al vaak getoond dat u echt een hart hebt voor het jeugdwerk. Ik reken er dan ook op dat u dat ook doet in deze materie en erop aandringt – in overleg met de federale overheid – om die jeugdsector eruit te halen.

Collega Caron en collega Soens, ik kan u verzekeren, mijn fractie op het federale niveau zit op dezelfde golflengte. Ik heb daar bij mijn collega's ook al aan de bel getrokken. Ik denk dat het niet meer nodig zal zijn, maar ik zal jullie vraag nog eens extra overmaken. Het jeugdwerk moet uit de lijst worden gehaald.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.